

ΑΛΚΗ ΖΕΗ

Ένα παιδί
από το πουθενά

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΣΑΝ ΚΙ ΕΜΕΝΑ;

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΔΙΑΒΑΖΩ ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΚΑΙ... ΒΡΙΣΚΩ ΤΑ ΚΛΕΙΔΙΑ ΤΟΥ!

Ξεκλειδώνοντας τις ιδέες του μυθιστορήματος μπορώ...

- να εμπλακώ στην ιστορία, να εκφράσω γραπτά ή προφορικά βαθύτερες σκέψεις ή και να εκφραστώ καλλιτεχνικά.
- να διαβάσω διαθεματικά, να εξετάσω το θέμα από πολλές πλευρές, να ερευνήσω, να αναφερθώ σε άλλα κείμενα, εικόνες κ.ά.
- να συνεργαστώ, να μοιραστώ σκέψεις και απόψεις, να αναπτύξω διάλογο με τους συν-αναγνώστες και τους φίλους μου, να αξιοποιήσω τις ικανότητες και τα ταλέντα μου.

Δηλαδή, να γίνω ενεργητικός αναγνώστης/στρια, να διαβάσω δημιουργικά, να σκεφτώ πάνω σ' αυτό που διάβασα, να δώσω προεκτάσεις και να εμβαθύνω στο περιεχόμενο αποκαλύπτοντας όλο του το εύρος.

Κυρίως, όμως, να απολαύσω την ανάγνωσή του!

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΛΚΗΣ ΖΕΗ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1923 και πέθανε το 2020.

Τόποι στους οποίους έζησε: Ελλάδα, Σοβιετική Ένωση, Ιταλία, Γαλλία.

Επάγγελμα: Συγγραφέας.

Έργο: 20 ιστορίες και μυθιστορήματα για παιδιά και ενηλίκους.

Βραβεία: Πολλά, πάρα πολλά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Το μεγαλύτερο όμως βραβείο είναι η αγάπη των μικρών και των μεγάλων αναγνωστών.

**ΟΙ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΤΗΣ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ:
Ο ΙΚΑΡΟΣ, ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΥΘΕΝΑ
ΚΑΙ Ο ΤΖΟ ΝΕΣΜΠΟ**

Και τον βλέπω (τον Νέσμπο) να βγαίνει από τα παρασκήνια, έτσι, με μία χορευτική κίνηση, σαν παιδάκι που πετάει, που πηδάει, και όσο τον έβλεπα -δεν καταλάβαινα και τι έλεγε- τον φαντάστηκα σαν ένα αγοράκι με ξανθό τσουλούφι. Και η εικόνα αυτή έμεινε μαζί μου και με ακολουθούσε.

(συνέντευξη της Άλκης Ζέη στη *Huffington Post*, 20/11/2019)

Αν ήσουν συγγραφέας, τι θα σε ενέπνεε για να γράψεις μία ιστορία;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ποια είναι τα θέματα που τυραννούσαν τον Ίκαρο και τον έκαναν να πιστεύει πως είναι ένα παιδί από το πουθενά;

- Οι γονείς που δε γνώρισε.
- Η σχέση του με τη θεία Ελένη-Ιοκάστη Καποδίστρια.
- Αισθανόταν ανίσχυρος και δεν ήξερε πώς να αντιμετωπίσει το bullying των συμμαθητών του.
- Ένωθε μοναξιά.
- Δεν είχε στόχους.
- Όλα τα παραπάνω.

Δώσε φωνή στο Αγόρι!

Ο παπαγάλος, το Αγόρι, παρότι μιλάει λίγο, φανερώνει πολλά για τη σχέση της θείας με τον Ίκαρο. Αν πραγματικά μιλούσε, τι θα έλεγε για τον τρόπο που μεγάλωνε η θεία τον Ίκαρο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αλήθεια, τι χρειάζεται ένα παιδί για να μεγαλώσει;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η ΘΕΙΑ, ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΜΠΙΡΙΜΠΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

...Σε κάθε τους κουβέντα οι κυρίες αναφέρουν το Πολυτεχνείο... «Τι αξέχαστα χρόνια... Πόσα όνειρα...οράματα... Παραλίγο να σκοτωθούμε αν δε μας τράβαγε κάποιος έτσι όπως στεκόμασταν δίπλα στο ανοιχτό παράθυρο που από κει έρχονταν οι σφαίρες... Ποιος λογάριαζε τον κίνδυνο... Τραγούδια, συνθήματα, έρωτες...».

Η θεία και οι φίλες της δεν έπαιζαν όλη τους τη ζωή μπιρίμπα. Όταν ήταν νέες είχαν πάρει μέρος στην εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Ξέρεις πότε και τι συνέβη στα γεγονότα του Πολυτεχνείου, καθώς και ποιοι κυβερνούσαν την Ελλάδα;

.....
.....

Όταν μαζεύονταν οι φίλες να παίξουν χαρτιά, ο Ίκαρος τις κρυφάκουγε να μιλούν και μάθαινε για τη δική του ιστορία.

«Και σένα, άλλη θα ήταν η ζωή σου, Ελένη-Ιοκάστη, αν δεν είχε σκοτωθεί ο Χρήστος. Σίγουρα θα είχες δικά σου παιδιά», λέει κάποια κυρία.

Πώς νομίζεις ότι ένωσε ο Ίκαρος όταν άκουσε αυτή την κουβέντα;

.....
.....

Εκτός από τον Ίκαρο, ποια άλλα πρόσωπα νομίζεις ότι έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στο μυθιστόρημα και βοήθησαν να αλλάξει η ψυχολογία και, τελικά, η ζωή του Παιδιού από το πουθενά;

.....
.....
.....

Αν έβγαιναν από τις σελίδες και τους συναντούσες, τι θα είχαν να σου πουν οι παρακάτω χαρακτήρες:

- Ξένια: .....
- (θείος) Νώντας: .....
- Κος Αλέξης: .....
- Στέλλα:.....
- Κος Αργύρης:.....

Σκιαγράφησε την προσωπικότητα του Ίκαρου.

Ένα παιδί από το πουθενά: Ο Ίκαρος, στο ξεκίνημα του μυθιστορήματος.

.....
.....
.....

Ένα καινούριο παιδί: Ο Ίκαρος, στο τέλος του μυθιστορήματος.

.....
.....
.....

Το παιδί από το πουθενά κυκλοφορεί παντού και ξεδιπλώνει μπροστά στα μάτια μας μία και μοναδική μεγάλη περιπέτεια: την περιπέτεια να μεγαλώνεις σε τούτο τον δύσκολο κόσμο με θάρρος και αισιοδοξία.

Συμφωνείς;

.....

.....

.....

Ο ΙΚΑΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ: ΤΖΙΖ, ΚΑΙΕΙ!

Η θεία πίστευε ότι με το πολύ ίντερνετ καίγεται το μυαλό. Ο Ίκαρος έμπαινε στο διαδίκτυο όταν έλεγε ότι χρειαζόταν πληροφορίες για τα μαθήματα ή όταν η θεία έλειπε από το σπίτι.

Ποια είναι η δική σου σχέση με το ίντερνετ;

• Μπαίνω στο ίντερνετ όταν:

.....

.....

.....

• Προσέχω:

.....

.....

.....

ΟΙ ΑΣΤΕΓΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΤΕΣ!

Μικρή έρευνα: Οι άστεγοι των πόλεων

Σύνταξε μαζί με τους φίλους σου ένα ερωτηματολόγιο και περάστε το σε παιδιά και ενηλίκους. Στη συνέχεια επεξεργαστείτε τα αποτελέσματα και αποφασίστε πώς θα δράσετε.

Πιθανές ερωτήσεις

1. Υπάρχουν άστεγοι στην πόλη μας;
2. Πού είναι εγκατεστημένοι;
  - Σε κεντρικούς δρόμους
  - Σε πλατείες
3. Πώς προστατεύονται από τα καιρικά φαινόμενα;
4. Πού βρίσκουν φαγητό;
  - Το προσφέρουν οι περαστικοί
  - Το προσφέρει ο δήμος
  - Το προσφέρουν διάφορες οργανώσεις πολιτών
5. Τι τους οδήγησε σε αυτή την κατάσταση;
  - Έχασαν τη δουλειά τους
  - Έχασαν τους δικούς τους κι έμειναν μόνοι στον κόσμο
6. Τι μπορούμε να κάνουμε για τους άστεγους;
  - Να φροντίζουμε την υγεία τους
  - Να τους δίνουμε τρόφιμα
  - Να τους βρίσκουμε δουλειά

Συμπλήρωσε τις δικές σου ερωτήσεις και προτάσεις.

.....

.....

.....

.....

Εθελοντισμός = ενεργός πολίτης + κοινωνική προσφορά

Η παρέα των συνταξιούχων κυριών της μπιρίμπας αποφάσισε να κάνει μαθήματα στα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα. **Σκέψου τι μπορείτε να κάνετε εσύ, η παρέα σου, η οικογένειά σου!**

Η Άλκη Ζέη έγραψε το βιβλίο όταν ήταν 96 ετών. Πιστεύεις ότι κατάφερε να καταλάβει τα σημερινά παιδιά παρ' όλη την τεράστια διαφορά ηλικίας, εμπειριών και βιωμάτων; Αν ναι, τι δείχνει για τη συγγραφέα;

.....

.....

.....

.....

Ο ΤΙΤΛΟΣ: ΚΑΤΙ ΚΡΥΒΕΙ, ΑΛΛΑ ΤΙ;

Γιατί πιστεύεις ότι η Άλκη Ζέη έδωσε αυτό τον τίτλο στο μυθιστόρημα;

.....

.....

Πρότεινε νέο τίτλο και δικαιολόγησε την πρότασή σου.

.....

.....

ΜΠΟΡΕΙΣ ΑΚΟΜΑ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ:

Άλκη Ζέη, *Ο ψεύτης παππούς*, εκδ. Μεταίχμιο, 2017
 Ρ. Τζ. Παλάσιο, *Θαύμα*, εκδ. Παπαδόπουλος, 2013
 Malala Yousafzai, *Με λένε Μαλάλα*, εκδ. Πατάκη, 2014
 Γκρέτα Τούνμπεργκ, *Σκηνές από έναν πλανήτη σε κρίση*, εκδ. Παπαδόπουλος, 2019
 Κώστας Χαραλάς, *Μαύρο πρόβατο στο Τέξας*, εκδ. Μεταίχμιο, 2016
 Κωνσταντίνος Πατσαρός, *Το Κουτί*, εκδ. Μεταίχμιο, 2014

Αν θες να ανακαλύψεις κι εσύ τον Τζο Νέσμπο, ξεκίνα από τη σειρά «Δόκτωρ Πορδαλός»:

Η περίφημη πορδαλόσκονη, εκδ. Μεταίχμιο, 2012
Η μπανιέρα του χρόνου, εκδ. Μεταίχμιο, 2013
Η καταστροφή του κόσμου. Ίσως..., εκδ. Μεταίχμιο, 2013
Η μεγάλη ληστεία του χρυσού, εκδ. Μεταίχμιο, 2014
Η συνωμοσία των Χριστουγέννων, εκδ. Μεταίχμιο, 2014

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

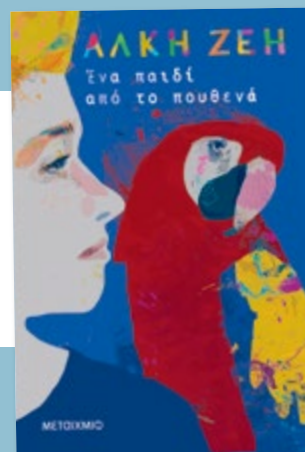
Η λογοτεχνία δεν είναι μάθημα σαν τα άλλα, δεν έχει ύλη, δεν έχει στόχο να δώσει συγκεκριμένες γνώσεις, δεν είναι μετρήσιμη και τέμνει όλα τα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος. Ταυτόχρονα, μπορεί να μιλήσει στα βαθύτερα στρώματα της ψυχής του αναγνώστη.

Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα λογοτεχνίας είναι μια οργανωμένη πρόταση για να διαβαστεί και να συζητηθεί ένα βιβλίο σε μια σχολική ή άλλη ομάδα. Είναι μια μέθοδος που ζητά από τους αναγνώστες-μαθητές και εκπαιδευτικούς-να έχουν ενεργητική συμμετοχή και να συνεργαστούν ώστε όλοι να εμβαθύνουν στο περιεχόμενο του βιβλίου.

Μαρίζα Ντεκάστρο

ΤΟΝ ΛΕΝΕ ΙΚΑΡΟ ΛΑΜΠΡΙΔΗ, ΕΙΝΑΙ ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΝΕΙ ΣΤΟ ΠΑΓΚΡΑΤΙ ΜΕ ΤΗ ΘΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΝΗ-ΙΟΚΑΣΤΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΟΡΙ. ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΗ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ, ΟΤΑΝ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΦΙΛΕΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΤΟΥ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΝ ΜΠΙΡΙΜΠΑ. ΤΟΤΕ ΤΗΝ ΑΚΟΥΕΙ ΝΑ ΛΕΕΙ ΣΤΙΣ ΦΙΛΕΣ ΤΗΣ: «ΑΠΟ ΠΟΥ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΞΑΝΘΑ ΜΑΛΛΙΑ; ΚΑΝΕΙΣ ΣΤΟ ΣΟΪ ΜΑΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ. ΘΑΡΡΕΙΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΗΡΘΕ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΥΘΕΝΑ».

Η ΑΛΚΗ ΖΕΗ ΓΡΑΦΕΙ ΜΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΝΑ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙΣ ΣΗΜΕΡΑ.

Κυκλοφορεί
από τις εκδόσεις

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΕ
Η ΜΑΡΙΖΑ ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ.

«Για μία ακόμα φορά δεν μπορείς παρά να αισθάνεσαι μεγάλη ευγνωμοσύνη για το βλέμμα της στον κόσμο μας, γι' αυτή την κοσμοθεωρία της ανθρωπιάς στην οποία αστείρευτα και γενναιόδωρα μας μυεί στα βιβλία της η Άλκη Ζέη».